

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel

X. aastakäik.

Reedel, 15. veebruaril 1929. a.

X. aastakäik

Clas Thunberg neljandat korda maailmameister.

Kolm üllatust kiiruisutuse maailmameistrivõistlustel Oslos. — 28.000 vaatajat.

Maailmameistrivõistlused kiiruisutuses algasid 9. veebr. Oslos Frogneri staadionil. Päevakorral oli Thunberg—Ballangrudi vägev duell. Vaatajaid oli 12.000 hinge, mis laupäevase võistluspäeva kohta rekord. Pühapäevaks olid kõik pääsetähed ette ära müüdnud. Üldsissetulek võistlustest tõusis 40.000 kroonile. Vaatajate seas olid kroonprints Olaf, Soome saadik Norras ja rahvusvah. uisuliidu esimees U. Salchov Rootsi. Võistluste ajal valitses erakordne ilm. Oli udu, mis 5000 meetri ajal tunduvalt tihenes. Sadas hõredat lund ja kraadiklaas näitas 2 pügalat üle nulli. Jää oli uisutamiseks raske. Säärastes olusuhetes uisutas Thunberg 500 m 43,1, mis äratas tavatu tähelepanu. Seda aega ei tahtud alul uskuda, kuid mõned asjaarmastajatest ajamootjate kellad näitasid 43 sek. puhtalt, ja sellega tuli ime sündimist võtta tõena. Thunberg uisutas nüüd paremini kui ialgi varemalt. Tema seekordset sooritust peetakse kõigi aegade paremaks selle distantsi kohta, kuigi ta Davosis uisutatud maailmarekord on paberil 0,3 sek. parem.

Thunberg uisutas 500 m paaris norralase Ragnvald Olseniga. Uisutamise järel kutsuti Thunberg kroonprints looshi, kus viimane soomlast õnnitles. Samal ajal mängis orkester Soome hümmi.

Haruldase 500 m tagajärjega hankis Thunberg endale tunduva edu, mis talle kindlustas suuri võiduvõimalusi. Võistlusest võttis osa 18 meest. Hollandlased ei saanud, ja norralane Evensen esines ainult pealtvaatajana.

500 m tagajärjed: 1. Clas Thunberg, Soome, 43,1; 2. Haakon Pedersen, Norra, 44,4; 3. Ivar Ballangrud, Norra, 44,5; 4. Hugo Nygren, Norra, 45,0; 5. Mikael Staksrud, Norra, 45,3; 6. K. Andersen ja R. Olsen, Norra, 45,4; 8. Jaakko Friman, Soome, ja J. Sjölsnagen, Norra, 45,5; 10. Vollert Nygren, Norra, 45,6. Sooml. V. Eerola oli 14-nes 47,0, esimene rootslane G. Andersson 15-ndana 47,2.

5000 m uisutas Ballangrud kohe peale Thunbergi. Ballangrudile oli paremuseks, et ta teadis Th. aega iga ringi kohta. Kolmandaks tulnud norral. Stenbeck on junior, kuid juba varemalt 5000 m katnud 8.40. 5000 m tagajärjed: 1. Ballangrud 9.03,2; 2. Staksrud 9.05,1; 3. Stenbeck 9.06,8; 4. Thunberg 9.11,1; 5. Andersson 9.14,5; 6. Carlsen 9.15,0; 7. Andersen 9.17,7; 8. Larsen 9.18,0; 9. R. Olsen 9.27,5; 10. Eerola 9.27,6.

Esimese päeva järel oli punktide seis: Thunberg 98,21; Ballangrud 98,82; Staksrud 99,81.

Pühapäeval oli laupäevasest parem ilm. Külma 9°, jää hea, kuigi vast ehk liig kõva. Staadion oli täidetud 16.000 vaatajast. 1500 m. jooks otsustas kogu võistluse. Alul läks starti Ballangrud ja saavutas 2.25,0. Peale Staksrud—Olseni läks teele Thunberg paaris Haakon Pederseniga. Thunberg esines torede taktikamehena. Ta alustas võrratu rahuga. Esimese ringi tegi Thunberg võrdselt B.-le, teise ühe sekundi halvemalt. Kolmanda ringi järel oli Thunbergi

Järg 8. lhk.

Clas Thunberg.

Suunavahetus kehaharjutustes.

E. Spordilehele kirjutanud dr. R. W. Schulte, Berliini psühhotehnilise spordi- ja kutsekatsekoja juhataja, Berliini kehalise kasvatus ülikooli dotsent.

Lööksonad on nagu aforismidki hädaohtlikud. Kuid kui nende ülesandeks on vastutusrikkal hetkel tungida teadvusse ja iseloomustada probleeme kogu nende omaparas ja teravuses, on nad kasulikud ja tarvilised. Praegu seisame meie kehaharjutuste teatud sisemises kriisis — kes tanaks seda salata? Pealiskaudsele vaatele võib näida käesolev ajajärk kriitilisena ja hädaohtlikuna; asjade arenemisega aga eriteaduseks kogenu võib aga, nii usume meie, loota tegevuses olevate võimsate ja tubide jõudude väjakujunemisse.

Kui kehaharjutuste tähtsust võrrelda nende kvantitatiivse matusega, meeldivast ja suggestiivset jõudu laiade rahvassidele nende tegeku kultuuriväärtusega, siis näeme meie õiglasel hinnangu õige suuri vasturääkivusi: ühepoolnoorsoo, rahva ja inimkonna kõrge kasvatuslikud ülesanded, teise pool väispidise, sensatsioonuse ja isegi dekadentse ülikünus.

Kehaharjutuste praegusele tasapinnale on iseloomustav, et meil puudub veel nende väärtuse ja tähtsuse kohta igasugune kultuurifilosoofiline hinnang. Isegi puhtpedagoogilised küsimused on tänapäev veel täielikult seigumata ja alaiises muutuvuses. Avaliku eu väjapaistvamate juhtide otsused on paralleelselt kehaharjutuste väise juurevõtuga järsul tõusul, kuid väga tihti heidetakse ette, ja seda täie õigusega, kehaharjutuste negatiivseid külgi. Igaüks, kes oma teadmise, iseduse ja südamega andunud kavakindlatele kehaharjutustele, teab, et praegusel ajal on tegu kehaharjutuste kultuurilise pöördega või hingestamisega, vähemalt on lugu nii Saksamaal. Kehaharjutuste süvendamise ja hingestamise küsi-

mus, mis ei ole tekkinud ju mitte ainult kehalistest, vaid ka hingelistest vajadustest, nagu Bier, Neuendorff, Ottendorff, Sommer ja teised väitnud ja Giese poolt kultuurpsühholoogiliselt ja minu enese poolt isiku-psühholoogiliselt allakriipsutatud.

Ja mis näeme meie tegelikkuses? Embkumb kas: kehaharjutuste esindajate isoleeritud kehase kasvatus peenatut ühendamist voi: nõuet, kehaharjutusi seada vastukaaluks „liigtoitmisele“ vaimliste hüvedega. Viimast põhjalikku viga tehakse alata suure enamuse õppiva noorsoo kasvatajate kui ka täisealiste harjutajate juhtide poolt. Meie nõuame aga nii isiklikult harmooniliselt arenenud inimest kui ka harmoonilist, mitmekülgset kasvatust. Mis meie nõuame, on kehalise kasvatus pãrisosa kujunemine tänapäeva inimkonna kultuurieluüldsuses! Meie ei taha ei spordifenomeene ega ka ajuakrobaate, vaid hästi arenenud, kehaliselt kui ka vaimliselt saavutusvõimsat, tervet, sotsiaalselt tegutsevat inimest ja seltsimeest!

Seepärast võib tegelikku edu saavutada ainult vaimuelu juhtide ja kehaharjutuste väjapaistvamate tegelaste tihedal koostööl. Meie ülesanne ja eesmärk olgu jõuda neile ürgvõimsatele, loomuikkudele ja seega kultuurile tähtsate kehalise ja vaimlise ühtekuuluvuse alustele, mida vana Hellase õitseage meile pakub eeskujuks töö ja tehnika elustatud ja viljeldatud kauniduses ja hiilguses. Kehaharjutuste tee viib igal maal selle kultuuritähise poole, kui seatakse hüüdsõnaks — terves kehas terve vaim.

ses kasutada, vaid ka sobival silmapilgul täie kiiruse juures viimseni välja panna. Vale närvilikkuse all kannatav jooksja raiskab oma energia jooksu algosal juba kiiruse arendamisel sedavõrt, et ta vastased tast lõpuosas hõlpsasti mööda jõuavad. Asi ei seisa lõplikult mitte kasutada va energia määras ja omadustes, vaid just nende õiges tegevussepanekus jooksu kestvusel.

Kui pealtvaataja jälgib tähelepanelikult, kuidas võistlejad asetuvad starti, siis näeb ta, et treener ruttab veel ühe või teise jooksja juure mõne sõna vahetamiseks. Kui tal õnnestub oma õiglase eelseisvale võistlusele juhitud tähelepanu suggestiivselt ümber muuta kindlustunde, on õige training saavutanud oma kõrgema ja väärtuslikuma tipu. Iga jooksjale on treener alguses selles mõttes tarvilik. Hiljem, kui jooksja on ise juba rikastunud rohkete võistluste kogemustest, ei tunne ta ka enam stardi momendil vajadust treenerist.

Valmis olla! Tähele panna! Pauk! Kõik jooksjad reageerivad. Kuid igaüks isemoodi. Igaühe omadused avalduvad seejuures kujukalt. Võrdlemisi ühetugevuste vastaste juures annab lõpuotsuse aga psühholoogiline moment. Võidab see, kes oskab esiteks kõike oma energiat ratsionaalselt jooksumaa kohta jagada ja teiseks temperamenti ja reaktsioonivõime üle valitseb.

Mitte tehnika ja and ei otsusta suuri kiirjooksu-võistlusi, vaid õige asetumine võistluse. Nii jõutakse sihile — võidule.

— Soome esivõistlused suusatamises peeti Jyväskylä. 10 km võitis Martti Lappalainen 49.27; naiste 5 km Siiri Lievonen 27.41; 50 km Adiel Paananen 4.01,46; 20 km vanadele Manne Vuorinen 1.30.03, teine oli Matti Raivio 1.34.41; 20 km 18—21-aastastele V. Ruotsalainen 1.28.30.

— Gröttumsbraaten, Norra olümpiavõitja, kaotas Oslos 30 km suusavõistlustel noorele 19-aastasele Bergsländile, kelle aeg oli 2.02.12.

— Soome jääpalli esivõistlustel võitis Helsingis HJK HPS-i 9:2 ja KJF Turu PS-i 8:3; Vaasas Hels. JFK Vaasa PS-i 11:2. Viiburis mängis sealne Sudet Viiburi PS-iga üllatuslikult viigi 3:3.

Kiirjooksu otsustavatest teguritest.

Tuntud Saksa kiirjooksja Ernst Geerling kirjutab:

Valjult ja tähelepanuäratavalt kuulatakse välja 100 m start. Otsustus peab langema — kes on parem. Seda nõuab pealtvaataja. Kuid võib-olla on otsustus juba langenud riietusruumis või isegi varem.

Ammu enne kui megafon teeb kuuldavaks väjakutse jooksjale on ta tähelepanu pingutatud. Küsimus, kuidas pean ma ennast hoidma, kuidas kasutama treeningul õpitut, teeb talle muret. Ärevus on sellise elamuse loomulik väljendus; see võib aga esile kutsuda mitmesuguseid tulemusi jooksjate juures. Ühele teeb juba lõbu mõte võida platsile ilmuda ja joosta, teist halvavad mõtted eelseisva võistluse peale sedavõrt, et ta võistlusväljale ilmub kõhklevalt ja innutult. Ta kahtleb oma võimete, tal on korruga kaotsi läinud sprinteri edu algtingimused — temperament ja reaktsioonivõime. Ärevus, mis ühegi sportlase juures alateadvuses ei puudu, võib seega takistavalt mõjuda, kuna õnelikum sprinteri võib sama omadus virgutada saavutusvõime suurenemisele. Jooksuks tarvisminev jõud mõjutab hõpsamini kiirust, kui keha on tehtud reaktsioonivõimelisemaks. See sünnib just tem-

peramenti, ärrituse ja stardipalaviku kaudu. Nende ergutajad on närvid. Need on vahetalitajateks lihaste ja jõu vahel. Need otsustavad igaks liigutuseks tarvis mineva keha osade ärrituse määra.

Nii on tegelikult juba enne stardipauku sündinud saavutusvõime muutus, mis otsustab võistluse tulemuse. Isegi heale tehnikajooksjale ei aita selle ärahoidmiseks mingi sisseharjutatud abinõu, sest see ei suuda ühelgi juhtumisel asendada loomulikke ja tarvilikke omadusi. Kui ühel jooksjal läheb korda täielikult kontsentreeruda ilma oma närvijõu kaotamiseta, on ta kohe enamsoodustatud seiskorras. Ta samm pikeneb jooksul järjekindlalt ja omandab konkurentidega võrreldes suurema ulatuse, mis tal seejuures maksab veel vähemgi pingutusi kui ta kaasvõitlejatel. Mitte ainult jooksu esimestel meetritel, vaid ka maa lõpuosas annab see ennast tunda. Nii lühike kui ka 100 m ei ole, on siiski väga raske temale õieti vastu pidada. Mõnel pikemal ja aeglasemal jooksul annab ennast jõukulutus märksa vähem tunda, kui 100 m maksimaalsel kiirusel. Iga jooksumaa nõuab jõu ratsionaalset kasutamist, et ikka võimalus jääks lõpuspurdi võtmiseks. Kuid eriti raske on, et 100 m juures ei ole tarvis mitte ainult jõudu terves ulatu-

Ed. Möllerson'i

raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

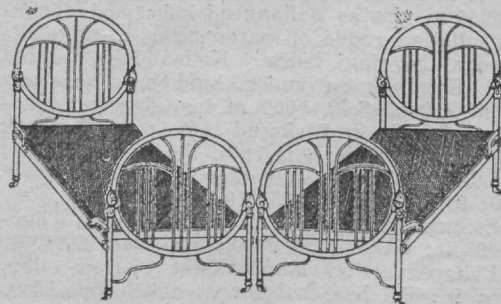
Tallinn,

Kopli t. 10.

Kõnetr. 26-70.

Soovitab oma tehasel valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutõnise väljade, rohuaeade jaoks ja igasugu muuks otstarbeks.

Connelly seiklused.

Ühesilmaline C — „väravapurustamise“ maailmameister.

„Tema majesteedi siseministeeriumi korraldusel on „One-Eye Connelly (ühesilmaline C) nimelisel isikul Briti saarte astumine keelatud.“

Nende kaalukate sõnadega asetab Briti siserändamisametnik kaks hiiglast politseinikku „Scythia“ pardale. Neil oli order mister James Connelly't Lowellist (Massachusetts) Liverpoolile mitte lähemale lasta kui laeva maandumistrepini.

Nii leidis „väravapurustajate meister“ enda, esimene kord 30-aastase karjääri kestes, läbi pääsmatu värava eest. Connelly oli ookeanist üle tossutanud, et ilma piletit pääseda maailmameistri poksi võistlusele. Ta oli kutsumata külalisena viibinud kõigil nimetamisvõistlustel võistlustel John L. Sullivani meistriajast peale, kuid Inglismaa ilmutas talle nüüd liig vähe vastutulelikkust. Tulasena, kuid siiski lootusrõõrikana pööris ta tagasi, et kustutada plekki oma võidukilbil. Juba 24 tundi pärast „Scythia“ pardalt New-Yorki tagasipöörmist oli ta Dempsey-Sharkey võistlusel, esinedes seal eeskavamuüjana.

Oma eluteed algas Connelly kinnastamatu poksi ajana, kaitstes ajalehepoisina oma kaupa toorejalgselt Bostoni jõmpskate eest. Hiljem astus ta Uus-Inglismaa poksi kukk-kaalu meistri — ta oli siis seitsmeteistkümmene aastane — rändrüütlite hulka. Ta tahtis sõita Kalifornia õnnemaale, kus mees võis avalikult pokside, ilma et teda seejuures oleks keegi püüdnud takistada peale vastase. Wisconsinis leidis ta vastase. Võistluse ajal petrooleumiga valgustatud kuuris läksid ta kinnaste nõõrid lahti. Vahekohtunik, kes ei olnud kuigi hiilgav ringi „etiketi“ esindaja, ei katkestanud võistlust. Kui Connelly pareeris üht paremakäe lööki, lõi kindanõõr talle vasakusse silma. Ta võistles edasi, võitis matschi ja — 20 dollarit.

Nädal hiljem kaotas silm nägemisvõime, ja selle laug sulges igaveseks. Nii, ühe ainsa terve silmaga, algas Connelly kummalist karjääri. Jänesena kihutas ta raudteel ümber ja võis end oma kerguse tõttu — ta kaalus ainult umbes 110 naela — peita kõige võimatumates paikades. Ta vedas raudteepolitseinikke ninapidi, katkestas pikki sõite puhkustega hulkurite urgastes, kus toit oli hea, kuid toon jäme, ja sattus nii inimliku seltskonnaga vildakasse vahekorda. Vast oleks temast saanud roimar, kuid õnneks omas ta suure ettevõtlikkuse, mis teda pole teinud küll just kasulikuks, kuid siiski omapäraseks. Kõige suurem summa, mis tal korraga taskus olnud, oli 1400 dollarit, mille ta teenis viimastel sõjanädalatel agara ajalehtede müüjiga. Usinus ja hea pealehakkamine, mis tal võimaldasid lühikese ajaga nii palju teenida, oleksid ta kindlasti aja- jooksul tõstnud raharikka rahva hulka. Meisterjänesee loorberid näisid olevat määratud teisele.

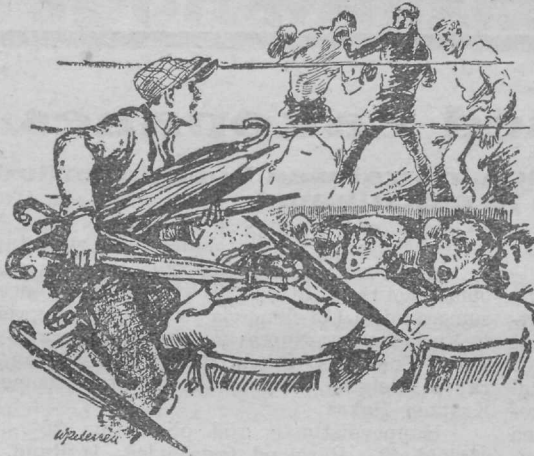
Connelly „laenab“ endale tuletõrjuja kiivri.

Kuid — meie tsükloop langes ühe punajuukselise tüdruku armupaletesse. Ta unistas kolmetoalisest korterist järelmaksu-mööbliga...

Aga unelm ei teostunud. (Vast põlvneb sellest veretust tragöödiast ta erirekord „väsimatuna“ suitsetajana maailmas?) Igatahes on ta sellest peale hoidunud unistamast rahulikust elust ja aastad veetnud nii, nagu ta algas noor-mehena-rändurina — mitte sedavõrt silmas pidades teed või ilma, kui seda, kuidas, kus ja kunas on lähem maailmameistrivõistlus.

„Olen raskekaalumeistri nime näinud vahelduvat seitse korda,“ ütles ta. „Ja see on ainult ühe tiitli kohta. Üldse olen ma 40 aasta kestes maksuta pealtvaatajana mõistnud pääseda enam kui sajale meistrivõistlusele. Olen viibinud ka hulgal teistel suurvõistlustel, kuid oma saavutusi mõõdan ma ainult raskekaaluga. Teatrit, võidusõitu, tennise- ja golfi meistrivõistlusi ei hinda ma nii kõrgelt. Need on kerged. Alles siis, kui koht võistlusel maksab 20 kuni 200 dollarit, on aeg arendada kutsetehnikat.“

Tema esimene saavutus sel alal oli Kentuky ratsavõistlustel. „Kasutasin seal veel täna aastatevanust süsteemi ja mul pole kunagi tulnud ratsavõistlustelt puududa. Kõige suurema tungi ajal lähen ma keskmise värava juure ja hakkkan seal meeleheitlikult oma piletit otsima,

Connelly tungib ringi juure hüüuga: „Vihmavarjusid lehemeeste!“

kuna minu seljataga inimesed hunnikusse jooksevad. Väravavaht läheb lõpuks närviliseks. Kärtsitute järeltulijate tungis lipsan ma läbi. Ei õnestu see aga keskmise värava juures, katsun õnne mujal. Kuski on ikka õnnestunud.“

Tund aega enne Sullivan-Corbetti lõpuvõistlust jooksis ta suure rutuga sissekäigu juure, mütsisirm vigasele silmale tõmmatud, ja seletas, et toob Sullivanile tähtsaid teateid selle linnas elavalt vennalt. Uksehoidja kokkus ja laskis ühel kohanäitajal ta juhatada Sullivani garderoobi. Connelly püüdis mehe käest pageda, kuid see viis oma ülesande kangekaelselt täide. Ühest kaugemast ruumist kostis kõva hääle kõmin ja äkki leidis ta enda värisevana maailmameistri ees. „Mis on lahti, mu poeg?“ müristas John L. Sullivan, kes istus hiiglakaruna kurikavalate schakaalide keskel. „Ta toob teile teate linnas viibivalt vennalt,“ ütles kohanäitaja.

Connelly koondas kogu oma jõu ühte silmapilgusse. Sullivan märkas seda ja — pilgutatas samuti: „Laske tal siia jääda!“

Kui Jeffries Coney Islandis lõi Fitzsimons'i, oli Connelly seal — oli läbi pääsnud, kui politseiülem vale rinnamärgiga.

Väljavaade päris seikluseks aga tuli, kui Sidneys pidid võistleva Jack Johnson ja Tommy Burns. Kuni Vancouverini lõi tsükloop jänesena läbi, kuid siis ei saanud enam midugi, kui kogutud raha ohverdada laevasõiduks Austraaliasse. Kui ta seal ühel kuupal päeval randus, oli tal ainult veel viis tundi aega arenile pääsmiseks. Ta ei tunnud ühtki hinge ja tal ei tahtnud kuidagi õnnestuda baarides kiirtutvusi sobitada; temast ei tehtud väljagi. Meeleheitel — oli ainult üks tund alguseni — langes ta pilk tuletõrjujale, kes parajasti oli oma kiivri peast võtnud, et veevoolikut kinnitada veetoru otsa. Ta „lae-

Ühesilmaline C.

nas“ endale tuletõrjuja kiivri, surus selle pähe ja oli võistlusruumis, enne kui tuletõrjuja oli jõudnud oma tööd lõpetada.

Sidney San Franciscosse tagasi saada, ilma sõiduraha ja usaldusväärsete dokumentideta, pole sugugi naljaasi. Ühes Sidney suuremas teatris oli ühe inglise kriketimeeskonna auõhtu. Connelly, kes — loomulikult priipileti-mehena, teatris viibis, kukkus Briti rahvushümmi mängimisel mõnitavalt naerma. Austraalia politsei tassis ta jaoskonda, kus ta end nimetas Ameerika kommunistiks ja seetõttu maalt minema saadeti — kodumaale!

Kuus aastat Renost (kus Johnson võitis oma tiitli Jeffriesilt) kuni Habanani (kus Johnson oma maailmameistri tiitli pidi andma Jess Willardile, Kansase hiiglasele), täitsid Connelly sissepääsu sõjakäigud väiksematel ja „kergematel“ meistrivõistlustel. Et näha Johnsoni ja Willardi Kuubas, sõitis ta oma elukutse kohaselt Key Westi ja sealt Habanasse. Ta pääsis võistluspäigale tallipoisina, seletades, et ta peab viima hõbeaurahasid hipodroomile (kus peeti poksi võistlust).

„Nägin Willardi ja Morani võistlust Madison Square Gardenis — kõige armetum raskekaalu võistlus, mis ma kunagi kaasa elanud,“ jutustas ta. „Sisse pääsin katuseaia veetoru kaudu. Toledos oli pöörane kuumus, kui seal võistlesid Willard ja Dempsey. Purustasin värava otse teed läbi marssides — ainuke kord elus, kus see mul on õnnestunud.“

Dempsey-Gibbonsi matschil murdis ta läbi — jäämehena. Suur tükk jääd õlal sammus ta läbi värava võitlushüüuga „Jäävesi ajalehemeeste!“

Dempsey-Firpo võistlus nõudis suuremat leidlikkust. Ühelt kõrvaluulitsalt leidis ta minemavisatut, kuid siiski usna korraliku kohvri — telefoneeris poksimajja, et keegi mees toob kohvritäie uusi pääsetähti. Ta tuli ise kandamiga, ja lasti muidugi aupakklikult sisse.

Tunney-Gibbonsi kohtamisel kasutas ta oma

Järg 8. lhk.

Mees, kes tuleb kohvritäie uute pääsetähtedega.

Galopivõistlused lumel Garmischis, Saksas.

Enne Rakveret.

Teised üleriiklikud kaitseliidu, kaitseväge, politsei ja piirivalve suusavõistlused algasid 14. veebr. Rakveres. Võistlused, mis lõpevad pühapäeval, on hooaja suuremateks suusatamise alal.

Katsevõistlustel Rakvere vastu olid Tallinna maleva võistlustel Liiva kõrtsi juures tagajärjed järgmised: 10 km A klassile: 1. A. Rist 61.40; 2. J. Grünfeld 64.55. — 10 km rakmetes ühes laskmisega: 1. G. Rättnik, 2. A. Rist, 3. E. Kukk. — 5 km B klassile E. Rikand 29.37. — 3 km vanadele: 1. E. Steinberg 18.35,5; 2. K. Huuk 19.50; 3. J. Trumm. — 5 km vanadele: 1. E. Steinberg 28.17; 2. K. Huuk 34.01; 3. A. Terras. — 1 km noortele: 1. E. Roos 4.18; 2. E. Mõtlük 4.33. — 3 km noortele: 1. E. Mõtlük 18.39; 2. E. Roos 18.40.

Tallinna politsei võistlustel, maapiikkus 7 km ümber, saavutati tagajärjedena: 1. Kask, politseikool, 41.00; 2. konst. K. Laurson 45.20; 3. Tiku, pol.-kool, 46.35; 4. van.-kordn. Villo; 5. konst. Teearu. Võistlused peeti Ülemiste järve juures.

Järva maleva võistlustel Paldes, maapiikkus 10 km ümber, olid tagajärjed: 1. S. Viirman, Türi, 54.19; 2. Steinberg, Järva-Jaani, 59.41; 3. Luts, Järva-Jaani.

Narva maleva võistlustel olid tagajärjed: 5 km A klassile M Olavi, Vaivara, 30.26; 5 km B klassile: 1. E. Otter, Narva, 29.00; 2. O. Saareke 29.03; 3. N. Mägi.

Kõik need võistlused peeti kõva pakasega, mis tagajärgedele mõjus halvavalt.

Pärnu kiri.

Tänavune taline hooaeg on Pärnu spordielus seni olnud elavam eelmisest. Peetud arvult palju võistlusi ja rida kursusi. Esimesena peeti poksikursused hr. V. Palmi juhatusel.

Vapruse algatusel alustasid tööd naistesihivõimlemise grupid, millest alul oli osavõtjaid üle 70-ne, aga viimasel ajal on külma ilma ja haiguste tõttu see arv vähenenud 30-le. Jaanuari keskel algas eelmise aasta eeskujul tegevust ka meeste sihtvõimlemise grupp. Kursusi juhatas Vapruse esimees Joh. Tamm.

E. Hiip andis siin paaripäevased iluuisutamise kursused ja pidas laengu. Osavõtjaid keskmiselt.

Eesti jääpalli n. n. tõusukuju H. Seegner puhkas nädalpäevad Läti reisivõimlemise Pärnus, kasutades seda aega Pärnu jääpallimeeste õpetamiseks. Tublisti on edenenud jääpall. Praegu on mängut pea kaks võrdset meeskonda: Vaprus ja Tervis. Ringkonnavõistluste tsüklis võitis Tervis 8:4 ja kordamismatschil 6:4, kusjuures Vapruse võrku kuuest pallist tsentrforvardina esinev liidumees Seegner lõi 5. H. Seegneri arvates olla Vapruse kaitse löögijõulisem Tervise omast ja edurivi suurema kombineerimisvõimega.

Käsi-pallis muutus linnavõistluse eel Tallinnaga olukord elavamaks. Korraldati rida võistlusi. Pealinna vastu mängisid pärlilased korvpallis teisel poolajal suurelt rahuldava partii, kuigi Tallinnat esitas momendi parim meeskond NMKÜ. Tagajärjeks tuli 54.15, kusjuures teise poolaja arvu vahel oli 17:8. Pärnu väliskasvulised mängijad ei suutnud takistada pikakogulisi pealinlasi. Võrkpallis esitas Pärnut umbes teine garnituur, kes kaotas Tallinna võrdlemise tugevale meeskonnale 15:7 ja 15:5. Pärlilased olid äärmiselt nõrgad servimises ja puudus liikumine väljal ühes platsimänguga, kuna surumised olid üle ootuste head. Tervise nime all startiv linna koondusmeeskond (3 Vaprusest ja 3 Tervisest) tegi Greifi elu päris kibedaks võrkpallis. Tagajärjeks tuli Greifi nappvõit 2:1, punktid 15:12, 15:17 ja 15:10.

Ping-pongis korraldati rohkelt võistlusi. Tall. NMKÜ võitis Pärnu maleva spordiklubi 7:4 ja 1929. a. Pärnu meistriks tuli maleva spordiklubi, koosseisus Välbe, Poolak, Alep ja Jensen.

Suure saladuse kätte all korraldati siin vahekohtunikkude kursused raskejõustiku alal. Lektoriks olid N. Kursmann ja J. Villemson. Osale seltsidest kursustest üldse ei teatatud!

Pärnu maleva korraldusel peeti suusakursusi. Osavõtjaid oli ligi 100. Kursusi juhatas maleva instruktor A. Kongas.

Võistlused võitis 5 km A. Kongas 25.40; 2. Ed. Madisson 26.24,9; 3. V. Puhmas.

1 km algajatele võitis A. Harpe 5.25,4; 2. R. Jakobson 5.28,6; 3. G. Veermann.

10 km suusatamise rakmetes võitis esimene garnituur 1 tund 9 min. 40,2 sek., koosseisus E. Rallmann, A. Martens, H. Janson.

Lähemal ajal on kavatsusel suusaretk Pärnust Viljandi.

A. P.

Suusavõistlused Zakopanes.

Soomlased võitsid 50 ja 18 km, norralased kombineeritud suusatamise ja mäehüpped.

Esimeseks rahvusvaheliseks suursündmuseks suusaspordi alal olid tänavusel hooajal võistlused Zakopanes, Poolas, milledele mitteametlikult ei ole keelatud ka „suusa-maailmameistri-võistluste“ nime. Osavõtt Zakopane võistlustest oli hea: 200 võistlejat 14 rahvusest. Ligi 100 võistlejat esitas Poola ja poolsada oli Tšehhoslovakkia poolt. Tähtsam sellest oli aga, et kohale tulid norralased, rootslased ja soomlased omavahelise ja sellega koos ka maailmliku parame uueks selgitamiseks.

Zakopane on Tatra mäestiku pärl, kõrgusega 1000 m ümber üle merepinna. Tatra ja Zakopane talispordi keskusena on leiutanud inglased, mis võib tunduda ootamatu teatena. Ingliseid leidsid Tatra olevat eriti võlva mäelaskmise võistlusteks, s. o. mägedest suuskadel allaliuglemine ilma keppideta. Kõik takistused tulevad võita ainiüksi suuskade juhtimise oskusega. Punaste lipukestega märgitud võistlustest tuleb suusatajal pidada ainult ligikaudselt. Sel võistluselal on rohkelt kardetavust. Seni on selles eesotsas püsinud inglased, kes selle võistlusal ka leiutanud. Ka Zakopane nüüdsetelt võistlustelt ei puudunud see ala. Kohal oli inglased võistlejatena kümnekond meest. Võistlust jälgima oli sõitnud ka Poola president Wojciechowski, kes ise innustunud suusaspordilane. Suure üllatusena tuli seekordseks võitjaks poolakas B. Czech inglase Bracketi ja kolme schveitslase ees. Meestega edukalt võistlesid ka 2 inglannat, seda väljaspool võistlust.

50 km „suusamaratonist“ võttis osa 33 meest 3000 vaataja juuresolekul. Soomlased võitsid hästi: 1. Knuutila, Soome, 3.50.01; 2. Saari-nen, Soome, 3.53.22; 3. Hansson, Rootsi, 3.53.30; 4. Liikkanen, Soome, 3.56.15; 5. Jonsson, Rootsi, 3.58.07; 6. Bergström, Rootsi, 3.59.05; 7. Skagnes, Norra, 4.02.43; 8. Donth, Tšehhosl., 4.04.39.

18 km suusatamises startis 99 jooksjat, kellest finiši jõudis 83. Uuesti soomlaste võit: 1. Saari-nen, Soome, 1.20.03; 2. Knuutila Soome, 1.20.40; 3. Bergström, Rootsi, 1.21.28; 4. Hansson, Rootsi, 1.23.03; 5. Jonsson, Rootsi, ja Haakonsen, Norra, 1.23.36; 7. Liikkanen, Soome, 1.23.43; 8. Krebs, Saksa, 1.25.13; 9. Donth, Tšehhosl., 1.25.46; 10. Stenen, Norra, 1.26.05.

Võistluste lõpupäeval oli pealtvaatajaid 10.000. Patrulljooksu 28 km koos laskmisega võitis Soome, teine Poola, kolmas Rumeenia, neljas Tšehhoslovakkia, viies Lõuna-Slaavia,

kuues Prantsuse. Kombineeritud suusatamises ja mäehüpetes saavutasid norralased revanschi oma kaotusele 18 ja 50 km-is. Kombineeritud suusatamise (18 km ja hüpped) tagajärjed: 1. Vinjarengen, Norra; 2. Stenen, Norra; 3. Järvinen, Soome; 4. Czech, Poola; 5. Johansen, Norra; 6. Belgum, Norra; 7. Nuotio, Soome; 8. Kratzer, Saksa.

Hüppevõistluste ajal oli külma 25°. Osavõtjaid 49. Paremad tagajärjed: 1. Ruud, Norra, (hüpped 57 ja 55 m); 2. Johansen, Norra, (56 ja 56 m); 3. Kleppen, Norra, (54 ja 58,5 m); 4. Kratzer, Saksa (53 ja 56 m); 5. Vinjarengen, Norra, (55 ja 55,5 m); 6. Busterud, Norra (53 ja 55 m); 7. Holmen, Norra, (52 ja 55,5 m); 8. Nuotio, Soome, (48 ja 53 m). Väljaspool võistlust saavutas Ruud, Norra, mäerekordi hüppega 71,5 m. Samuti väljaspool võistlust hüppasid poolakad Sieczka, Czech ja Cukier vastavalt 66, 63 ja 63 meetrit.

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02

TALIHO OAJAKS

kõige täielikum ladu kodu- ja välismaa sporditarbeid – suuski, liuraudu, kelke, sviit-reid ja muud.

Parimad ping-pongi seaded, võimlemise ja raskejõustiku abinõud.

KODU- JA VÄLISMAA SPORDIKIRJANDUS.

— P. E. Hedlund, olümpia-võitja suusatamises, võitis Norbottenis, Rootsis, oma kaasmaalase Utterströmi 60 km. suusatamises. Ajad olid hiilgavad: 4.30.36 ja 4.33.58. Järgmisel võistlusel mõni päev hiljem 30 km-is võitis Utterström, kuigi ainult mõne sekundiga. Ajad olid Utterströmil 2.27.45 ja Hedlundil 2.27.50.

— 1000 suusatajat võitis pühapäeval osa Helsingi kaitseliidu suusavõistlustest. Vanade klassis oli võistlejaid üle 300.

Eesti hülgas Norra ettepaneku.

Peale sidemete loomist Soome ja Rootsi on Eesti jalgpalliliit mitme aasta kestes püüdnud Oslost saavutada nõusolekut jalgpalli maavõistluste pidamiseks Norraga. Eesti esimestele sellekohastele ettepanekutele ei saadud Oslost üldse vastust. Hiljem tulid Norralt eitaavad vastused, mida põhjendati Norra poolt korraldatavate maavõistluste piiratud arvuga, mis ei luba uute sidemete loomist.

Kuna meile on jalgpalli sidemete sõlmimine Skandinaavia maadega oluliselt palju tähtsam kui mõne teise maaga, kellega meil sidemed juba olemas, siis astusid Eesti spordi kesklüüdi esindajad Rootsi liidu juubeli ajal Stokholmis otsekohestesse läbirääkimistesse asja kohta Stokholmis viibinud Norra esindajatega. Jätkates meie jalgpalliliidu mitu aastat kestnud püüdeid, õnnestus meie esindajatele Stokholmis Norralt saavutada nõusoleku. Hiljem jõudis jalgpalliliidule Tallinna kohale ka vastav ametlik ettepanek Norralt.

Halva üllatusena kogu meie jalgpallisportidele on teade, et jalgpalliliidu juhatus on ettepaneku kähku otsustades ootamatult hüljanud. Meie liidu praegusele juhatajale ei ole vastuvõetavateks osutunud Norra tingimused, kuigi need olid võrdsed mõlemale poolele. Asjatundjate poolt hiljem tehtud kaalutlused ilmutavad, et jalgpalliliidu juhatus ses asjas on talitanud üsna-päisa tunduval viisil. Raske on uskuda, et see viga oleks hõlpsalt parandatav.

Eesti maadlejad treeneritena Norras.

Käpa ja Kusnetsi ringreis mööda Norrat.

Oslo „Sportsmanden“ teatab järgmist: Eesti maadlejad, olümpiavõitja O. Käpp ja pronksmedali mees A. Kusnets treenerivad Norra klubides järgmiselt: 8. ja 12. veebr. Dehlingenen, 13. veebr. Bisletis ja 14. veebr. Lilleakeris.

11. veebr. Uddevallas, Rootsis, korraldatud rahvusvahelistel maadlusvõistlustel tulid Käpp ja Kusnets võitjateks. Järjekord kergekaalus oli: 1. O. Käpp, Eesti; 2. H. Johansson, Rootsi; 3. A. Nord, Norra. Keskaalus: 1. A. Kusnets, Eesti; 2. F. Malotti, Itaalia; 3. A. Karlsson, Rootsi.

Euroopa esivõistlused kreeka- rooma maadluses,

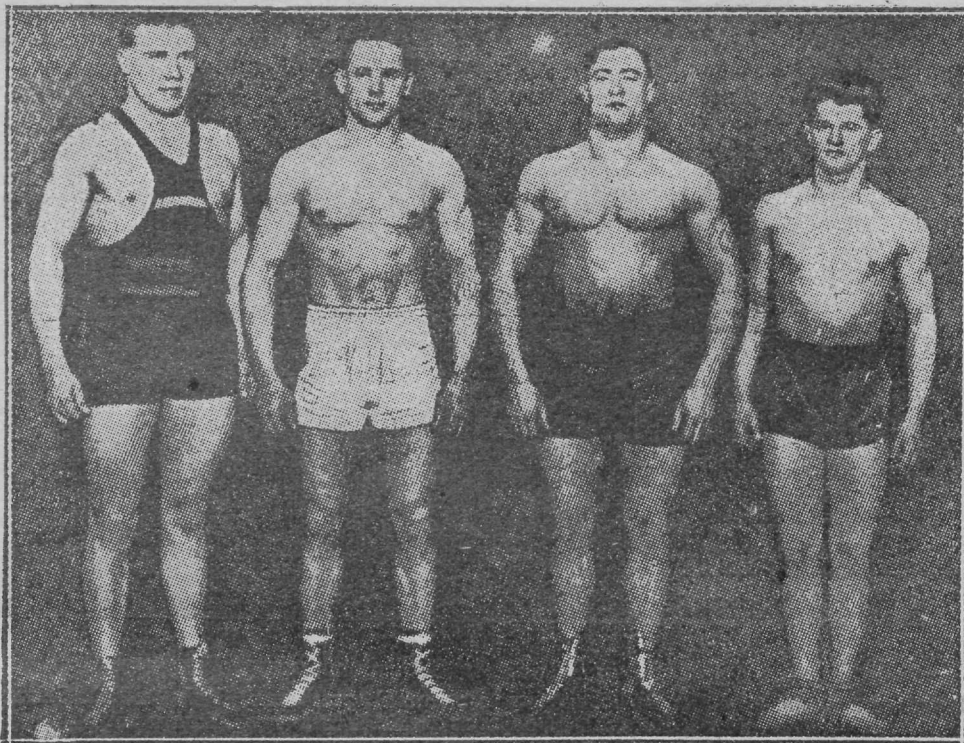
millest osa võtavad ka meie maadlejad, peetakse 4.—7. apr. Dortmundis. Võistlused peetakse kuues kehakaalus ja iga maa võib igasse kaalu saata ühe võistleja. Peale medalite individuaalvõitjatele, on rahvusvah. maadlusliidu esimehe Brüllil (Ungari) poolt rändauhind esivõistluste üldvõitjale, mille viimastel euroopavõistlustel esimest korda võitis ja nüüd kaitses Ungari.

— Parun Coubertini austamine. Moodsate olümpiamängude asutaja parun Pierre de Coubertin on saanud erilise austamise osaliseks. Rahvusvah. olümpiakomitee praeguse presidendi krahv Baillet-Latour'i ja tema abi krahv Clary juuresolekul andis Prantsuse vabariigi president Gaston Doumergue Elysee lossis de Coubertinile väärtusliku albumi rahvusvah. olümpiakomitee liikmete annetuseks. Album on kaunis kunstitöö ja sisaldab 47 pergamentlehte, millest iga leht on koloreeritud rahvusvah. olümpiakomitee liikmeteks olevate rahvaste värvidega. Albumis on allkirjad meestelt, kes on olümpiakomitee liikmeteks 35 aastat, s. o. komitee asutamisest saadik. Album pannakse välja olümpia-muuseumis Lausanne'is.

— Läti ping-pongi esivõistlustel võitis üksikmängu naistele V. Kuharenko, kes finaalis löi A. Daukscha 19:21, 21:14, 21:14, 21:12. Meeste üksikmängu senine meister M. Finberg kaitses ka nüüd oma tiitli. Finaalis võitis ta Oschini 21:13, 21:15, 16:21, 19:21, 23:21. Segapaarismängu võitsid Daukscha-Finberg, meeste paarismängu Rosental 1 — Rosental 2 ja naiste paarismängu Daukscha — Kuschnareva.

— Lauri Pihkala, Soome sporditeadlane, sõitis Hispaania kutsel Barcelonasse. Ta on kutsutud sinna asjatundjaks maailmanäituse ajal korraldatavate spordivõistluste tehnilistes küsimustes.

— Rigoulot, Pariisi olümpiavõitja tõstmises, kes hiljem professionaalsiks siirdus, püstitas Pariisis kolm uut maailmarekordi raskekaalus: vasakuga rebimine 100,5 kg, paremaga rebimine 115 kg ja kahega tõukamine 182,5 kg.

Maadlejate kujusid Läti esivõistlustelt (vasakult): Zveinieks, Kavals, Petersons ja Kokinens.

Sportarstlikke näpunäiteid.

Liikumise aparaat. Luukere ülesanded. Luu ehitus. Kellel on tugevamad luud? Töö ja luud. Luukest. Luuüdi.

Dr. A. Veiss.

X.

Kehalisi harjutusi tehes kergib esikohale liikumise aparaat; tema ülesandeks on keha liikuma panna ja ta täidab ka kõik harjutused. Liikumise aparaat koosneb aktiivsest liikumiseorganist — lihastest ja passiivsest — luudest. Liikumiseaparaati võime masinaga võrrelda; masina vändad on luud ja auruks on lihased, mis vändad liikuma paneb. Liikumiseaparaat ei haka iseendast liikuma, vaid on vaja ärritust ja see käsk tuleb peaaugust erkude kaudu. Ka ergud kuuluvad laiemas mõttes liikumiseaparaadi hulka.

Luukere on keha ülalhoijaks. Ta on ka toeks ja kaitseks paljudele tähtsatele elunditele, nagu kopsud, süda, peaaugu, seljaaju jne.

Luude külge kinnituvad kõõluste abil lihased, mis neid liikuma panevad.

Luud läbi saagides näeme, et ta seinad on tihedast luukoest. Seest on luu kas õõnes, nagu seda pikkade, toruliste luude juures tähele paneme, või ta on täidetud kobeda ollusega, mida peaauguliselt toruliste luude otstes ja lühikeste luude juures näeme. Luu kobe osa on ehitatud kõvadest ristamis asetatud vaheseintest. Vaheseinte vahele jäävad kandilised kambrikesed. Luu kobedat ollust võime ehituselt võrrelda kšnaga. Tiheollusel puuduvad niisugused kambrikesed. Tihe- kui ka kobeollus on ehitatud väga kindlate mehaanika seaduste järele, samuti kui praegusel ajal raudsildu ehitatakse. Seepärast on luud ka hästi vastupidavad nii murdumisele kui surumisele, samuti on nad ka väga kerged. Ühe sõnaga — luud on vastavalt nende tööle ehitatud. Muutub teatav luu, s. o. teatava liikme mehaaniline töö, siis muutub ka ta ehitus, s. o. luu kohaneb vastavalt tööle. Seda tuleb kõigil, iseäranis sportlastel silmis pidada. Asudes mõne uue spordiala harrastamisele, peame tasa alustama, et luudel oleks võimalus kohaneda. Sel juhul pole karta luude vigastusi ega ka valusid, mis vahete vahel sportlist tegevust pike-malt takistavad.

Luu pinnal on hulk karedusi ja kühmakesi. Need on kohad, kuhu lihased kinnituvad. Mida tugevamad on lihased, seda paremini on arenenud karedused ja kühmad. Need karedused ja kühmad luudel on teataval määral tunnuseks lihaste jõu kohta isikul, kellele need luud kuuluvad. Teisest küljest nõuavad tugevad lihased ka tugevaid luud, sest vastasel korral võivad luud kergesti murduda. Võrreldes atleedi ja nõrga isiku luukeret, torkab sama suur vahe silma, kui seda lihaste juures tähele paneme. Töö kujundab elundid. See on maksev ka luude ja lihaste kohta. Kehaliste harjutuste abil ei arene üksi lihased, vaid ka luud muutuvad tugevamaks.

Nõrgal inimesel on nii lihased kui ka luud nõrgad.

Luu õõnsused ja kobeolluse kambrikesed on täidetud luuüdi. Luuüdi on kahesugune: punane ja kollane. Täisealisel inimesel on punane luuüdi ainult õlavarre ja reieluu ülemistes otses, kuna mujal igal pool asub kollane luuüdi. Luuüdi koosneb sidekoest, veresoontest ja mitmesugustest rakkudest. Punases luuüdis on rikkalikult veresooni, kollases rohkesti rasvarakke. Punane luuüdi valmistab punaseid vererakke, kuna kollane luuüdi on kaotanud võime valmistada punaseid vereliblesid ja on ainult tagavara-aidaks.

Luud katab õhuke sidekoest luukest ehk periost, mis sisaldab rikkalikult veresooni ja erke. Ta eraldub luu küljest kergesti. Luu kesta sise-pinnal asuvad rakud, mis luud valmistavad. Need rakud valmistavad, näit., luumurde puhul vigastatud luu asemele uue. On aga luukest raskesti rikutud, siis ei parane luu.

Nurmi kaotanud.

Ray Conger võitis ta miilil ajaga 4.17.4.

9. veebr. võistles Paavo Nurmi New-Yorgis miilijooksul. Oma raadiokõnes oli Nurmi küll lubanud purustada miili maailmarekordi, kuid see distants on tema võimetele liig lühike. Võitjaks tuli Ray Conger, Ameerika, ajaga 4.17.4. 440 yardil juhtis Nurmi 62 sek., 880 y. 2.06 ja ¼ miili 3.12. Viimasel sirgel läks Conger spur-diga ette. Nurmi kaotas ühe sekundiga. Aeg oli Nurmil 4.18.4. Soomlased arvavad, et Eino Purje oleks löönud Ray Congeri. Kahe miili võistluse Brooklynis võitis Edvin Vide, Rootsi, ajaga 9.18.8. Sooml. Ove Andersen oli teine ajaga 9.40.

SPORDIÄRI

RESEV-RESEL

TALLINN, TOOMPUIES-
TEE 19, TELEF. 20-19.

SOOVITAB

OMA VALMISTATUD SPORDI- JA VOIMLEMISE ABINÕUSID

S.-s. „Läänela“ juhatus.

Istuvad: dr. Gutfeldt, major F. Tönso (seltsi esimees), pr. Laane (laekahoidja). Seisavad: hr. R. Sõerd, Rosenberg, Sephans ja K. Krausberg (abiesimees).

Haapsalu spordioludest.

Sellest on möödunud juba mõningad head aastad, kui Haapsalu spordiselts „Läänepojad“ lõpetas oma tegevuse. Seltsi ümber koondunud tegelased ei suutnud hoida seltsil elu sees ja lõpuks oli politsei sunnitud võtma seltsi tegevuseta oleku pärast hoolekande alla.

Vahepeal oli Haapsalu ilma spordiseltsita, ja loomulikult seisis ka sportline tegevus. Möödunud suvel, kui kehakultuuri sihtkapitali valituse instruktoritena viibisid kohal hr. A. Silber ja Roos, tõusis päevakorra spordiseltsi elukutsumine. Peeti avamiskoosolek, kus uue seltsi põhikirja väljatöötamiseks valiti toimikond, kuhu kuulusid hr. A. Kõrvne, A. Espenberg ja R. Sõerd. Toimikond töötas põhikirja valmis, lasi selle registreerida ja seejärel võidi kokku kutsuda seltsi esimene peakoosolek. Seltsi nimeks valiti „Läänela“.

Peakoosolekust võttis osa üle 50 inimese, mis Haapsalu kohta võrdlemise suur arv. Valiti 7-liikmeline juhatus, kes hiljem ametid oma vahel ära jagas järgmiselt: esimees major F. Tönso, abiesimees K. Krausberg, seltsi arst dr. V. Gutfeldt, laekahoidja pr. E. Laane, varahoidja R. Rosenberg, kirjatöömaja R. Sõerd ja abikirjatöömaja V. Sephans.

Uue juhatuse esimeseks ülesandeks oli spor-

divälja ehitamise komitee ellukutsumine. Kutsuti kokku kohaliku omavalitsuse, kaitseliidu ja seltskondlike organisatsioonide ning asutiste esindajate nõupidamine, kus ühel häälel tunnistati hädatarviliseks spordivälja ehitamine Haapsalu ja sellekohase komitee ellukutsumine.

„Läänela“ tegevust alates oli kergejõustiku ja suvispordi hooaeg juba läbi ja seepärast tuli eestkätt rõhku panna ainult tubastele pallimängudele. Korraldati ping-pongi võistlused Haapsalu meistri nime peale ja võrkpalli mängugrupid, milleks ruumid tuli üürida kohalikult kinolt.

Eeloleval talvel kavatakse kehakultuuri sihtkapitali valitsus koha peal korraldada mitmed kursused, mille kohta seltsi juhatuse ja kehalise kasvatusse inspektori vahel käimas läbirääkimised. Eestkätt tuleks kõne alla suusatamise, võimlemise, maadlemise ja uisutamise kursused.

Kevadel tahab selts ehitada tennise platsi, mille järele tundub Haapsalus suur puudus. Seltsi liikmete arv tõuseb järjekindlalt ja ulatub praegu 70-ni.

„Läänela“ senine tegevus ja tema ümber koondunud aktiivne tegelaskond lubavad oletada, et seltsist kujuneb võimas tegevus soiku jäänud Haapsalu ja Läänema spordiolude elustamiseks.

R. S.

Tartu kiri.

Viimasest kirjast on juba tükk aega möödunud ning juhtunud on palju vahepeal meil Tartus. Noh, üldiselt on meie sporditaevus sama, mis aasta tagasi, kuid tublisti kahvatum. On kadunud see ühine ettevalmistamine pea kõikidel aladel, võimlemistundide, olümpia ettevalmistava treeningu näol, mis pakuti nii üld- kui ka erigrupile, meestele ning naistele. Seetõttu puudub hoog, start; ning tuum suveks; kehavad võimalused kodus harjutades suudavad vahest ainult rasvamineku eest hoida ning kes seda viitsibki hoolikalt teha.

Kergejõustiku võistlejaspere jääb veidi väiksemaks. Sõjaväkke astuvad Laas, Konko ja teised, kes liitudes Kingu ja Kitsinguga moodustavad tubli vastukaalu sõjaväe võistlustel Meimerile ja Tiisfeldile. Saabuv hooaeg peaks soldatite spordis ka harukordselt elav olema.

Käsi- ja jalapalli kuulsusi on ka osalt sõduriteks. Seetõttu näeb meistri NMKÜ meeskond sootuks teine välja. Puuduvad Voitk, Pedajas, Mägi jne. Asemele on astunud lühemad mehed, kes tublisti on töötanud koostöö ja kiiruse arendamisel ja loodavad Tartus oma 5 mehe kaitsega iga Eesti meeskonna võita, mis sündis meister Russiga enne jõulu. Sel hooajal on NMKÜ ka ainsaks käsi- ja jalapalli harrastajaks, kuna kõne alla ei saa tulla ASK ja Kalev oma muutliku koosseisu tõttu, millega sihikindel areng kannatab. Võistlusi peetakse enam-vähem järjekindlalt igal laupäeval.

Kehakasvatuse instituut ei ole esimese se-

mestri kestes suuremaid tagajärgi praktilistel ainetel saali puudumise tõttu suutnud saavutada ning suurem osa saalitunde on lihtsad võimlemistunnid. Parandusi toob oodatavalt saabuv semester. Teatavasti on kavatsusel tulevast sügisest alates kõigile ülikooli astujaile kehakasvatust sunduslikuks teha. Vaevalt on see läbi viidav, sest oodatava tundide koormatuse juures suudaks ehitatav võimla vaevalt praeguseid tarbeidki rahuldada. Võimaldatagu esijoones vabatahtlikele soovijatele võimlusi, millest Tartus kisendav puudus. Tervitatavad oleksid aga teised kavatsused: üliõpilaste tervislik, antropomeetriline järelevaatus nii sisseastumisel, kui ka perioodiliselt. Veel olulisem oleks puhtorganisatsioonilise üliõpilaskonnas korraldada vähegi seda segadust, leigust ja saamatust, mis valitseb üksikute ettevõtete korraldamisel. Tegelikult pole instituudi õppejõude viimased küsimused, vähemalt praktiliselt, sugugi huvitanud.

Uisuteedel on sõitjaid vähepoole, kuid tantsijate peale ei näi pakane mingit mõju avaldavat. Ka omapärane ja huvitav spordiala, nagu seda on kelgutamine, ei näi rahvast sugugi huvitavat ning ülevi kelgumägi töötab suurte puudujääkidega.

Nüüd paar rida ka sõjaväe spordist. Maksab üldiselt arvamine, et kasarmuelu kaunis halvasti sportlasele mõjub, oma rividriili ja igavese „mahviga“, mis kogu elamise tuju ära võtvat. Tõeliselt võib aga nädala kestes, nagu minuga

juhtus, 3—4 kilo ümber raskust juure võtta, just liig väheste kehaliste harjutuste arvel. Sportlasele on kogu see värk naljanumbriks, kahju ainult, et pesemisvõimalused viletsad. Arvan, et nii mõnelegi sportlasele kuluks üks aasta sõdurielu vaheldusena terviseparanduse mõttes, oma korraliku, kindla päevakava tõttu.

Seniseks jälleägemiseni!

Jot Kilogramm.

Eesti talispordiliidu ametlik teadaanne.

Eesti talispordiliidu juhatus otsustas Eesti-Soome jääpalli maavõistlusel ettetulnud vahejuhtumise eest karistada R. Saueri (Tall. tennis ja hockeyklubi) ja H. Paali (V.-s. Sport) mõlemat valju noomitusega.

Th. Anderssoni (Rakvere spordiklubi) otsustati karistada võistluskõlbmatusega 1 aastaks, arvates 1. veebr. 1929. a., et tema ei lahendanud oma vahejuhtumist kaubamaja „Spordiga“ liidu juhatuse ja asemikudekogu otsuse kohaselt.

Tallinnas, 14. veebr. 1929. a.

Esimees: R. Saulmann.

Kirjatöömaja: T. Reisman.

Itaalia paremad kergejõustikus.

100 m: Toetti 10,6 (rek.), Tommasi 10,8, Castelli 10,9, Gelsomini, Carlini, Gesa, Reiser ja Tavernari 11,0, 6 meest 11,2.

200 m: Toetti 22,4, Castelli 22,4, Carlini 22,6, Tavernari 22,8, Colussi 23,0, Vianello, Maineri ja Jodice 23,2.

400 m: Tavernari 48,8 (rek.), Facelli 49,9, Carlini 50,2, Vianelli ja Cappeletti 51,0, Parolli 51,2, Jodice 51,8.

800 m: Tavernari ja Vianello 1.55,2, Ferrario 1.55,2, Beccali 1.56,6, Cominotto 1.57,0, Tugnoli 1.58,8, Svamps 1.59,8.

1500 m: Beccali 3.59,6 (rek.), Cominotto 4.00,6, Ferrario 4.00,8, Garaventa 4.02,6, Furis 4.03,6, Davoli 4.06,2.

5000 m: Davoli 15.31,0, Bartolini 15.33,4, Boero 15.34,0, Lippi 15.37,8, Furia 16.03,0.

10.000 m: Gallo 32.42,8, Badiali 32.50,2, Robino 33.20,8, Peroni ja Testoni 33.29,4.

110 m tõkk.: Facelli 15,6, Carlini 16,0, Donati ja Travaglia 16,4, Agosti 16,6.

400 m tõkk.: Facelli 53,8 (rek.), Demarzi 59,0, Jodice 59,8, Turra ja Stallio 61,6.

Kõrgus: Palmieri 1,85, Barbieri 1,80, Bardelli, Degli, Esposti, Carrer, Cicconi ja Caliaro 1,75.

Kaugus: Tommasi 7,25 (rek.), Torre 7,13, Bardelli 6,92, Caprotti 6,66, Calza 6,64.

Teivas: Contoli 3,70, Innocenti, Ghini, Lambasi 3,60, Bulgarelli 3,50.

Kolmik: Palmano 13,83 (rek.), Facelli 13,67, Carta 13,56, Galosi 13,52, Bratus 13,11.

Kuul: Pighi 13,64, Agosti 12,94, Romano 12,86, Zemi ja Capecci 12,45.

Ketas: Pighi 43,90, Mosca 42,62, Zemi 42,10, Poggioli 40,00.

Oda: Palmieri 59,68 (rek.), Baracchi 57,85, Dominutti 56,88, Agosti 54,46, Capecci 53,39.

Vasar: Poggioli 49,43, Zemi 46,05, Carpi 42,08, Vandelli 39,90, Marchesi 38,42.

— Jonni Hellström, tuntud Soome poksija, on sõitnud Ameerikasse. Seal tahab ta hakata professionaaliks.

— Soome-Rootsi poksi maavõistlusest, mille Rootsi võitis 5:3, kirjutab Stockholmis „Idrottsbladet“, et Soome publik lõonud sellel „kisamise rekordil“. Nähtavasti võivad soomlased olla poksis sama kuumad kui meie viimastel esivõistlustel tartlased. Leht arvab, et Soome võiks poksis võita Norra 7:1. Selle arvamise puhul oleks võimalik, et ka Eesti võiks poksis võita Norra.

— Uus maailmarekord tõstmise surumises püstitati austerlase Schilbergi poolt tagajärjega 128 kg.

— Rumeenia viimastel parlamendivalimistel valiti rahvasaadikuteks mitmed sportlased. Viimased moodustasid parlamendis n. n. spordigrupi, kelle sihtideks on kehakasvatuse seaduse makspanek ja spordiorganisatsioonidele antavate toetussummade korraldamine.

ÜENÜ.

Möödunud pühapäeval peeti Ekraveliidi asemikkude kogu koosolekut. Päevakorras oli rida esmajärgulise tähtsusega elulisi küsimusi, kuid need jäid kõik harutamata, koosolek läks varem tülli, inimesed lahkusid üksteisele põrnitsedes ja löid asjade peale käega, mille otsustamiseks nad olid tulnud kokku.

Fiasko, mida meie spordiliitude lähikese eluea jooksul ei ole seni veel juhtunud.

Kui nüüd vaadata, millest sedavõrt marru satuti, siis on selle põhjus samavõrt erakordne, kui kogu sündmus ise.

Koosolekule oli ilmunud ülemaalse Eesti Noorsoo ühenduse ligi 30 esindajat, kelle osavõtu õiguse kohta koosolekust oli tekkinud teistel delegaatidel kahtlus. Mandaatkomisjon oli tunnistanud küll ÜENÜ osakondade esindajate volitused kui seesugused kõibulikkudeks, kuid koosolekul väjendati, et ÜENÜ osakonnad ei ole üldse juriidilised isikud ja ei saa seega liidu põhikirja alusel olla liidu liikmeteks. Ka tenti kindlaks, et suur enamus ÜENÜ osakondi oli alles paari päeva eest astunud Ekraveliitu, kusjuures liidu juhatuse koosolekul (kes koos oli puudulik koosseis) nim. osakondade vastuvõtmise võimalikkuse üle läinud mõtted lahku ja vastuvõtmise otsus tehtud ÜENÜ oma esindaja häälega. Asemikkude kogu koosolekul tehti ettepanek, jätta ÜENÜ esindajad ima haaleogusetu, kuid koosoleku junataja — ÜENÜ esindaja — ei pannud seda ettepanekut hääletamisele. Kui koosoleku junataja usalduse küsimus tõstetakse üles, siis avaidatakse koosoleku juhatajale ÜENÜ hääte enamusega usaldust. Selle järele lahkuvad kõik suuremate seitside esindajad protesteerides koosolekut. ÜENÜ ja vähesed järelejäänud asuvad moodustama uut Ekraveliidi juhatust, kuid ei saa sellega hakkama, ja nüüd otsustatakse endine Ekraveliidi juhatuse jätta ametisse kuni uue asemikkude kogu kokkukutsumiseni kuue nädala pärast. Seega jooksis kogu päeva töö tühja.

Sündmuse arvustamisel tuleb hinnata mitmesuguseid momente — juriidilisi, sport-eetilisi kui ka loogilisi. Juriidiliselt olevat vahepeal selgunud, et ÜENÜ osakondadel puuduvad juriidiliste isikute õigused — nad ei ole siseministeeriumis registreeritud sellistena. Registreeritud on ainult kõigi nende koondus — ülemaaline Eesti Noorsoo ühendus. Kuna viimane aga liidu liikmeks ei ole, ei saa ÜENÜ esindajad seadusepärast liidu tegevusest võtta üldse osa.

Vastuväitena võidakse tuua ette, et ÜENÜ esindajad on senigi tegutsenud liidus, ÜENÜ osakondade nimestik oli ikkagi liidu juhatuse poolt aktsepteeritud ja koosoleku juhataja, kes pidas karmilt kinni neist lähtepunktidest, lükkas oma võimuga õigustatult tagasi kõik vastaspoole ataagid. Kuid need väited ei taha pidada hästi paika arvustuse ees, sest tehtud vead ei õigusta uute vigade tegemist. Et uutest kaugemale ulatavatest vigadest hoiduda, oleks tulnud koosolek katkestada aegsasti kuni täieliku selguse ja õiguse jaluleseadmiseni. Seda loogiliselt. Mida aga koosoleku kangekaelse edasiviimisega taheti kätte saada sport-eetiliselt seisukohalt, jääb täiesti arusamatuks.

Igale eemaleseisjale jääb paratamatult mulje, et vaatamata kõigist võimalikkudest ÜENÜ kasuks rääkivatest motiividest, on tegutsenud ikkagi ebaõiglaselt nende suhtes, kes koosolekult olid sunnitud lahkuma (s. o. meie kandvamate spordiorganisatsioonide suhtes) ja kohtuprotsessiga Ekraveliidi juhatuse vastu saavutaksid need tõenäoliselt ÜENÜ esindajate eemaldamise Ekraveliidi asemikkude kogust. Kuid kas oleks tarvidust nii kaugele minemiseks? Vististi mitte. Seda ütleb praktiline mõistus, seda ütleb sportlik eetika. Sest lõpuks ei ole meil ju Ekraveliidis tegemist ka jumal teab millise „piruka jagamisega“, vaid võimaluste kaalumise, kuidas tegutsevate ühingute enamuse seisukohalt kõige vastuvõetavamalt tehniliselt juhtida neid alasid, millega need ühinged tegutsevad, s. o. kergejõustikku, raskejõustikku, veeporti jne.

Oleks äärmiselt ebasoovitav, kui spordijuhtid hakkaksid kulutama oma aega ja jõudu ainult selle peale, et selgitada, kel neist õigus on spordi asju juhtida. Meil ei ole spordijuhtide üliküllust, kelle leegioni hulgast peaks tarvilikkude inimeste leidmine tegema raskusi. Pigemini on meil tegu spordijuhtide põuaga ja iga inimene, kes tahab oma jõudu rakendada sportlikule ülesehitavale tööle, võib leida kindlasti oma võimete maksimaalses ulatuses kasutamist. Kahju aga oleks, kui spordijuhtide valikul peaks taganema seesugune seesmise kutsuvuse ja vastastikuse kokkuleppivuse kohustus ja spordielule võõrad instantsid peaksid ütleva, kes hakkab juhtima spordi asju. Mul on lootust, et meie sporditegelastel jätkub sedavõrt mehe meelt ja kainust, et nii kaugele ei ole tarvis minna.

On ju õigus, et meie juhtivates spordiorganisatsioonides on vähe edasisõõstvat jõudu ja liikumine veereb edasi aeglase-

malt, kui see paljude meelest, teiste hulgas ka nende ridade kirjutaja meelest, oleks soovitatav. Kuid igasugused kaalumatud hüpped on asjale vel kahjulikumad, kui aeglane ja järjekindel arendamine. Värske vere juurevool on soovitatav, kuid see peab sündima läbi tarviliku filtri tarvilisel määral. Kui meie seesugust värsket verd hakkame juure pumpana niipalju kui aga teda on kättesaadaval, siis ei lase meie katsejänesse südame löhkemine enese peale kaua oodata. Jääb järele ainult laip ja paha hais.

Sellest seisukohast tuleb hinnata ka ÜENÜ invasiooni, kuigi tema põhjustamiseks võisid maksta kõige õilsamad motiivid.

Kes on ÜENÜ, mida teame meie temast? Oleme kuulnud, et tal on üle maa 70 või enam osakonda, kel on laulukoorid, näitetrupid, kirjanduse, rahvatantsude ja muud seksioonid, ja muu seas teeb tege- mist ka spordiga. Ta Tallinna osakond on võistelnud ka mõned korrad ping-pongis, jalg- ja jääpallis. Teised 69 või enam osakonda on sportlikult äratanud vähem tähelepanu. Kui need osakonnad nüüd tuleksid terves ulatuses üle spordiliikumise ja soodsa konjunktuuri juures saaksid selle ohjad endi kätte, võib kujutada enesele ette, et need tegelased, kes spordi suhtes enamuses täiesti valged lehed, tunneksid endil ise olevat ebamugava. Neil puuduks tarvilik tehniliste oskuste pagas, orienteerumisvõime, mis saavutatakse ainult rea aastate kogemustega. Kui nad ei tahaks ajada asja rappa, peaksid nad varsti taganema ja andma asjaajamise üle jälle teistele inimestele. Vahepealne ajajärk aga oleks täis konflikte, paratamatuid kokkupõrkeid tõsiasjade ja kujutelmade vahel. Jalgpalliliidus on tehtud paar korda sellelaadilisi eksperimente ja tagajärjed on olnud õige nigelad.

H. T.

Kiiruisutajate tiitlivõistlused.

Võitja A. Mitt, Kalev. — Tartlaste hea start. — Külma võistluste takistajana.

Eesti esivõistlused kiiruisutamises korraldas talispordiliit 9. ja 10. veebr. staadionil. Rängalt mõjus tagajärgedele üle 20-kradiline külm. Jää oli liialt kalk ja kastmisel külmas vesi viivitamatult, mille tõttu jääpind sai krobeline. Külma tõttu jäi pidamata ka 10.000 m ja tuli leppida kolme distantsiga tavaliku nelja asemel.

Parematest kiiruisutajatest puudus stardist Ch. Burmeister, Sport, kes ei olevat veel küllaldaselt treenerinud. Meistritiitel läks selle tõttu kindlalt A. Mittele, Kalev. Ta tundub praegu olevat vast oma paremas vormis. 5000 m-is kavatses Mitt parandada rekordid, kuid külma ajas selle täiesti võimaliku kavatsuse teostamise nurja. Tartlastest oli korralikus vormis J. Martin. Tähelepanu äratas veel V. Leetsi, kel on andmeid jõudsaks edaspidiseks arenguks. Kiiruisutamisel on Tartus alust. Seal korraldatakse lähema kahe nädala pärast rahvusvahelised võistlused, kuhu peale tallinlaste tuleb lätlasi. Esivõistluste lõppedes määras talispordiliit Tartu Kalevile 50 krooni toetusena Raadi jääraja korrahoidmiseks.

Tagajärjed A klassis: 500 m: 1. Mitt, Kalev, 48,2; 2. Martin Tartu Kalev, 49,6; 3. Ende, Kalev, 52,4; 4. Kreuzberg, Tartu Kalev, 52,6; 5. Villemson, Kalev, 53,1. — 1500 m: 1. Mitt 2,43,6; 2. Martin 2,47,1; 3. Ende 2,54,2; 4. Kreuzberg 2,54,6. — 5000 m: 1. Mitt 9,53,2; 2. Martin 9,59,7; 3. Kreuzberg 10,27,-; 4. Ende 10,32,6; 5. Villemson 10,49. Kokkuvõttes: 1. A. Mitt, Kalev, Eesti meister; 2. J. Martin, Tartu Kalev; 3. J. Kreuzberg, Tartu Kalev.

B klass: 5000 m: 1. Leetsi, Tartu Kalev, 51,2; 2. Keerd, Kalev, 53,5; 3. Tavast, Kalev, 53,8; 4. Musto, Tartu Kalev, 54,5; 5. Mihelson, Tartu Kalev, 54,9; 6. Jürgenson, Sport, 55,0. — 1500 m: 1. Jürgenson 2,50; 2. Leetsi 2,53,4; 3. Keerd 3,05,6; 4. Mihelson 3,08,5. — 5000 m: 1.

Jürgenson 10,14,6; 2. Leetsi 10,23,8; 3. Keerd 11,31; 4. Mihelson 11,37,6. Kokkuvõttes: 1. V. Leetsi, Tartu Kalev; 2. Jürgenson, Sport; 3. Keerd, Kalev.

Algajad: 500 m: 1. Botschkovski, Kalev, 60,0; 2. Kruus, Kalev, 65,0; 3. Madis, Kalev, 71,4. — 3000 m: 1. Botschkovski 7,16,6; 2. Madis 8,54. Kokkuvõttes: 1. Botschkovski, Kalev; 2. Madis, Kalev.

— Hollandi esivõistlused kiiruisutamises peeti Groningenis. Tagajärjed: 500 m 1. Hooftmann 48,2; 2. Van der Scheer 49,8; 3. Kos 50,0. 1500 m: 1. Heiden 2,33,4; 2. Van der Scheer 2,33,8; 3. Hooftmann 2,37,4. — 5000 m: 1. Van der Scheer 9,04,8; 2. Heiden 9,07,2; 3. Hooftmann 9,30. — 10.000 m: 1. Heiden 18,30,8 (uus Holl. rekord); 2. Van der Scheer 18,34,8; 3. Hooftmann 19,25,4.

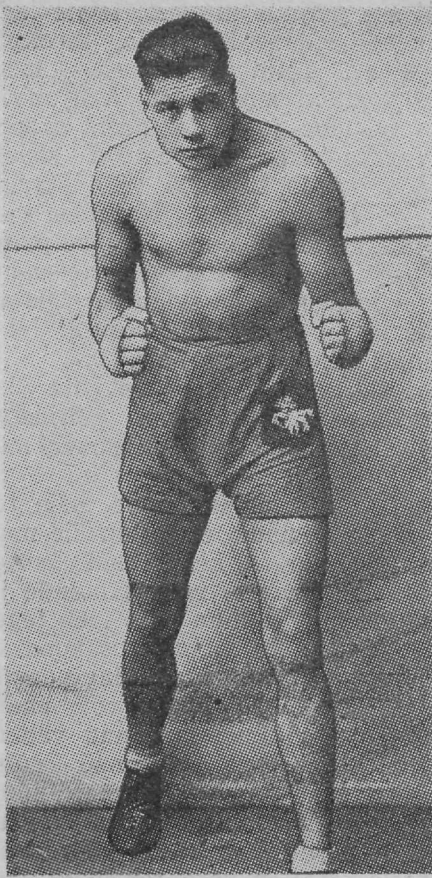
— Austria esivõistlused kiiruisutamises peeti Viinis. Ei startinud Polaczek ja Jungblut. Meistriks tuli R. Riedl, kes võitis kõik 4 maad. Ajad 48,3 (500 m), 2,37,3 (1500), 9,30,2 (5000), ja 19,40,6 (10.000).

— Kiiruisutuse võistlustel Turus võitis 500 m J. Korpela 46,5, kümme meest alla 50 sek.; 1500 m B. Backman 2,34,1; 5000 m B. Backman 9,09,2; 10.000 m A. Aleksejeff 19,35,4.

— Rootsi junioride kiiruisutuse meistriks tuli J. Lindberg, Eskilstuna, kes võitis 500 m 49,2, 1500 m 2,38,8 ja 5000 m 9,27,2.

— Jääpalee Prahasse. Tschehhoslovakkia jäähoki meeskonna võidu puhul Euroopa esivõistlustel avaldas Praha linnavalitsus meeskonnale ametlikult tänu. Selle tähena otsustas Praha linnavalitsus vastu tulla Tschehhoslov. jäähoki ammusele soovile ja ehitada Prahasse jääpalee, kus kunstlikul jääl avanevad paremad harjutamise võimalused mängijatele.

Leedu raskekaalu poksija Vintscha, kes tahab sõita Ameerikasse ja seal hakata profiks. Leedulased loodavad, et Vintschast tuleb samasugune poksija kui Sharkey-žukauskas.

Thunberg.

1. lhk. järg.

aeg juba 1 sekundi võrra parem B. omast ja viimasel ringil ütles Th. lõpusõna. Aeg oli 2.21,9. Meistrivõistlus oli otsustatud, Ballangrud löödud. Kõik mõistsid, et Norra soosik ei jõua 10.000 metriga enam saavutada soomlase edumatka, mis Thunbergile lubas 32-sekundilist kaotust 10.000 m-is. Thunbergi 1500 m oli võistluste teine üllatus. Esimene oli tema 500 m laupäeval. Thunberg kutsuti jälle kuninglikku looshi, kus kõneles kuninga ja kroonprintsiga 15 minutit.

1500 m tagajärjed: 1. Thunberg 2.21,9; 2. Ballangrud 2.25; 3. Staksrud 2.25,3; 4. Kolbjörn Andersen 2.28,1; 5. Eerola 2.28,3; 6. Roald Larsen 2.29; 7. Sjölschagen 2.29,7; 8. Carsten Christensen 2.29,9; 9. V. Nygren ja G. Andersson 2.31.

10.000 m-is tabahtus võistluste kolmas üllatus: Staksrud võitis Ballangrudi. Thunberg—Stenbecki paari ajal pandi vaatajate leeris käima mõned sajad sekundikellad. Thunberg kattis 10.000 m 21,7 sek. võrra järel Ballangrudi ajast, ja oli seega võitnud tiitli. 10.000 m tagajärjed: 1. Staksrud 17.57; 2. Ballangrud 17.59,2; 3. Larsen 18.11,1; 4. Andersson ja Carlsen 18.19,3; 6. Thunberg 18.20,9; 7. Stenbeck 18.22; 8. Andersen 18.38,3; 9. Eerola 18.50,3; 10. Nygren 18.51.

Maailmameistrit tervitas rahvusvah. uisu-

liidu esimees U. Salchov ja selle järel uisutas Thunberg auringi. Lõputagajärjed olid: 1. Clas Thunberg, Soome, 200,555 — maailmameister; 2. Jvar Ballangrud, Norra, 201,113; 3. Mikael Staksrud, Norra, 202,093; 4. Roald Larsen, Norra, 205,721; 5. Kolbjörn Andersen, Norra, 206,451; 6. Gustaf Andersson, Rootsi, 207,948; 7. Armand Carlsen, Norra, 208,965; 8. Viljo Eerola, Soome, 209,708.

Maailmameistrivõistluse ümber.

Laupäevase 500 m järel hüüdis Thunberg Oscar Mathisenile: „Võid nüüd uskuda, et ajavõtmeline Davosis (kus Th. jooksis maailmarekordi 42,8) oli õige?“ Mathisen vastas sellele pea noogutamisega.

Thunberg ei ole kunagi võitnud maailmameistri tiitlit nii kõva võistluse järel kui nüüd, mil ta tuli neljandat korda maailmameistriks. Varemalt on Th. meister olnud 1923., 1925. ja 1928. a. Aastal 1922 ja 1927 tuli Th. teiseks. Thunberg on praegu 36-aastane ja võistelnud 16 aastat. Ballangrud on 23-aastane ja võistleb 6-ndat aastat.

Connelly.

3. lhk. järg.

kõige peenemat trikki. Lähedaselt ulitsanurgalt kutsus ta telefoni teel haigevankri, seletades, et politseinikkude ahel takistavat võistlusruumi pääsmist ja pakkus oma abi. Kui vanker tuli, lubas ta sanitarile õnnetu läbi inimurru välja tuua, kui see kandraamiga väljas ootab. Mees oli nõus ja andis Connellyle oma vormimütsi ning valge jaki. Sanitari atribuudid lendasid varsti tänuhulka üle müüri välja tagasi, kuna Connelly ruttas võistluspaigale.

See kirjutus tundub lausa väljamõelduna — kuid olen Connellyt näinud „töötamas“ Benny Leonard-Bartfieldi matschil. Ta tungis läbi pok-sifanaatikute tõukleva massi ja hüüdis kõva häälega: „Palun, teie pääsetähed, minu härrad!“ Lihtsameelne uksehoidja, kes teda pidas kontrolriks, laskis ta vabalt sisse.

Dempsey-Tunney võistluse ajal pidi ta tundide kaupa väljas vahtima. Juba nägi ta oma rekordi hävinevat, kui talle vihmapišik näole kukkus. Varsti pärast seda tuli ta sületäie vihmavarjudega, hüüdes: „Peavarjud ajakirjanikkudele.“ — just enne otsustavat roundi. Meistri-nime vahetusel istus ta vihmavarjudega ajalehe-meeste hulgas, otse võistlusringi ääres...

— Kalevi B meeskond mängis tunnilise jää-pallimatschi Spordi B-ga 3:3. Viimases mängisid kaasa H. Seegner ja E. Ellmann. Kalevi B ja ÜENÜTO 2x20 min. matsch andis ÜENÜTO-le võidu 6:3.

— Hispaania jalgpallimeistriks tuli Barcelona meeskond Espanol, kes finaalis võitis Real Madridi 2:1. Võitmisel oli suur teene Zamoral, kes Espanoli kapten ja väravavaht.

— Barracas, Argentiina jalgpallimeeskond Buenos Airesist, on praegu reisir Euroopas. Oma esimese võistluse Hispaania F. C. Barcelona vastu kaotasid argentiinlased heale mängule vaatamata 1:2.

— Inglise lord poksijana. Londonis võitis 6-roundilises võitluses ülekaalukalt punktidega Jack Edney, kes kutselt kalakaupmees, lord Knebworthi.

— Soome jääpalli rahvusmeeskond pidas peale 2:3 kaotust Rootsile teise võistluse Stockholmis sealse linnameeskonnaga. Soomlased võitsid selle 5:2 (2:0).

Keset hoogsat tööd Rakveres.

Spordielu Rakveres on praegu kõige intensiivsem. Keset hoogsat tööd mööduvad kiiresti päevad. Spordikomisjonil töötab tervelt kolm võimlemisrühma. Vanemad mehed ja naised iga teisipäeval ühiskünnasruumi ruumes. Tegevspor-lased treenivad uue-aastalise innuga seminaris esmaspäeviti ja neljapäeviti. Tõendavad, et ligi kuuaajaline treening annab end tunda juba hästi. Töö siin kestab 1. aprillini.

Suuresti etendab ka kaitseliit oma osa spordielus. On välja annud malevlastele mituküm-mend paari suuski. Treeninguks on teisipäev, neljapäev ja pühapäev Sõmeru metsas Andres-soni juhatusel. Maleva suusatajate peres on hulk lubavaid mehi, iseäranis noorte leeris. Tegevus-kava on neil kindlaks määratud! Kõik pühapäevad kuni üleriikliste võistlusteni tehakse midagi suusasporidi alal, kas väljasõit, võistlus või huviretk. Kalevis treenerib kõvasti 10-pealine ping-pongi huviringkond. Harjutamiseks on oma päevad. Tugevamaks meheks on Lauri, kel väljavaa-teid Rakvere meistri kohale. Lähemal ajal peetakse omavahelisi võistlusi.

Suursündmuseks oli Rakvere spordielus spordikomisjoni poolt korraldatud loeng Rah-vamajas Amsterdami olümpia-mängude üle. Luges olümpiaadil viibinud A. Palgi. Suur saal oli alguseks viimase võimaluseni täis kiilutud publikust, peaaesjalikult koolinoorsugu. Kujukalt, valguspiltide saatel maalis kõneleja publi-kule pilte Amsterdami olümpiaadist. „Eestil oli kergejõustikus vähe edu, aga kui kord staadioni peamasti ilmus lehvima Eesti lipp, oli meiegi üllatus ja rõõm suur, nimelt Väli saavutuste eest.“ Kogu saal tegi hiilgava aplausi — vaimustust oli palju. Kõneleja lühikese aja tõttu puudutas ainult kerge- ja raskejõustikku ning maadlust. Muude spordialade kohta jätkab loengut teinekord.

Sarnaste loengutega — elava sõnaga — võidetakse palju. Oli kuulda kuulavasi noortes ohkeid ja vaimustuse hüüet, mille taga peitus kindlasti soov — „kui mina võiksin ka kord niikaugele saada...“ Samal päeval pidi ka demonst-riteritama Amsterdami olümpiaadi filmi, kuid kinode kinnioleku tõttu pidi Rakvere tookord sel-lest heast jääma ilma. Tuleb paar nädalat hiljem kindlasti Rakverre.

Muu seas olgu öeldud, et üleriikliste võist-luste puhul korraldatakse ka Rakveres talispordi näitus, kus esitatud kõik, mis puutub talispordi. Ka esineb näitusel kindlasti üks Läänemaa ko-dune suusameister, kes demonstreerib rahvale kodust suusavalmistamist, suuskade hoidmist ja määrimist.

— Hjalmar Palmquist või ameerikaliku nimega James Balton — ka Tallinnas hästi tuntud Rootsi sporditegelane — on vii-masel ajal saanud elukutseliste poksimat-schide korraldamisega sedavõrd suuri de-fitsiite, et ta kavatab lüüa käega hoopis spordile. Ta hakkavat poksijate asemel eksporteerima Rootsist Ameerikasse nüüd silku.

Talviseks hooajaks:

Suuski,
kelke,
liuraudu igat seltsi,
tõukekelke,
jääpalli keppe ja palle,
ilusõidu, suusa ja hockey
saapaid,
villasid, sviitreid,
mütse,
kindaid,
Ping-pongi mängu ja
kõiksugu
sporditarbeid

soovitab mõõdukate hindadega

Kaubamaja

«Sport»

Tallinn, Narva m. 19
Kõneir. 23-00

Margikorjajatele

(filiaalidele)

suur valik kõigi maade marke.
Müük üksikult ja kogudes.

«Ovomaltine» on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegevatele, kus edu suurel määral ole-neb vastupidavusest.

OVOMALTINE

aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisele.

Dr. A. Wander A.-G., Bern, Schweiz

Saadaval kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Pealadu: A/S. «EPHAG», Tallinn, Harju t. 41 ja Narva mnt. 42. Tartu: Lille t. 1.

